

1908

jg 2-1

den Myerlese Koerier

Heemkundekring Myerle

Secretariaat: Kerkakkers 39 - 5731 BT Mierlo - Tel. (04927) 63116

2e Jaargang nr. 1, mei 1988

Uitgave van de leden van de

Heemkundekring "Myerle".

Inhoudsopgave:

Inlossing van de Heerlijkheid Mierlo	3
Eindhovenskanaal in de problemen	6
Helena	12
Openstelling Gemeentelijk Archief	19
Roode loop in Mierlo	20
St. Lebuiniskerk van Deventer	25
Schenkingen	27
Vrijheid van godsdienst	28
Mierlo	33
Een wijze raad	39
Mierlo anno 1888	40

INLOSSING VAN DE HEERLIJKHEID MIERLO.

Tijdens het onderzoek, dat archivaris G. Venner (RAL) verrichtte naar het archief van de familie van Scherpenzeel-Heusch, stuitte hij in het Algemeen Rijksarchief (ARA) in Brussel op archiefstukken welke betrekking hebben op de inlossing van de Heerlijkheid Mierlo in 1611.

Deze archiefstukken bleken niet voor te komen op de inventaris van het archief. Na een tip van zijn kant brachten op 2 februari 1988 vier bestuursleden van de HKM een bezoek aan het ARA te Brussel. Daar troffen zij in een omslag archiefstukken aan, welke betrekking hadden op Mierlo. Deze stukken zijn gecopieerd en van een van deze documenten is vervolgens onderstaande transcriptie gemaakt.

Weij Johan bider gracies ons heeren hertoge van Lotriche van Brabant ende van Lijmborch doen condit allen die ghenen die deselven selen sien ende hooren lesen. Want onermits groote ende swaere stonde die wij schuldlich waeren van onser soenen die ons die Coninc van Vrancx toegeseeght heeft welke stonde wij niet verleggen noch vergelden en consten, sonder hulpe van onsen goeden luden ende van onsen ondersaten. Ende want her Goeswijn model deeken van Sinte Jans te Ludiche ons heeft geleent sijne liede ende late van den Dorpe van Myerle omme die te bede ene te hulpen onsz zoenen voorsz. soo bekennen wij ende belijen dat hij ons dat heeft gedaen van sunderlinger gracies, ende van eghenen Rechte ende willen dat hij ende sijnen liede ende laete van nu voortaan blijven in allen haeren Rechte daer zij hier voormaels inne geweest hebben. In orkenschepe

van welchen dinghen wij hebben deselven besegelt
mit onsen segele. Gegeven te Brussel vier daeghe
In Meije int jaer ons heern dusentich driehondert
dertich ende vive.

Bovenstaand artikel uit 1335 roept een heleboel
vragen op. Zo weten wij niet wie Goeswijn is en
wie de zonen (soenen) zijn. Is Ludiche = Luik en
Vrancx = Frankrijk? Op al deze vragen kunnen we
nu nog geen antwoord geven. Mogelijkerwijs levert
een nader onderzoek van de overige archiefstukken
een oplossing op.

Henk Simons

Bron: Dozen van de rekenkamer
1e reeks no. 133

Oproep:

In verband met verzameling ten behoeve van genealogisch onderzoek doe ik een verzoek aan iedereen die in het bezit is van bidprentjes.

Degenen, die deze bidprentjes van overledenen in Mierlo en/of geboren in Mierlo, af willen staan voor genealogische doeleinden worden verzocht om kontakt op te nemen met M. Weijs, tel. 04927-62758. Natuurlijk zijn andere prentjes van buiten Mierlo ook welkom.

Eindhovens kanaal in de problemen.

De laatste tijd is het Eindhovens kanaal weer volop in de publiciteit.

Ditmaal zijn het de bruggen die de aandacht vragen. De meesten zijn aan herstellen toe, enkele zelfs aan vernieuwing. Het kanaal met de grond daarlangs (vroeger was die grond nodig als jaagpad) is eigendom van de gemeente Eindhoven, die het in 1846 heeft laten graven en ook zelf bekostigd heeft. Het heeft ook in belangrijke mate bijgedragen aan de industriële groei en welvaart van Eindhoven. Maar reeds sedert jaren heeft het in dit opzicht voor Eindhoven geen enkel nut meer. Daarom wil ze de bruggen nu wel vernieuwen of herstellen en daarna overdragen aan de betrokken gemeenten.

Om ons tot Mierlo te beperken; zoals het er op dit moment uitziet wordt onze vrees dat er dammen in het kanaal zouden komen of lage betonnen bruggen, niet bewaarheid. Ze zullen worden hersteld of vernieuwd, maar behouden hun eigen karakteristiek aanzicht.

Dit alles was een mooie aanleiding om eens in de archieven te snuffelen naar problemen die zich vroeger voordeden met het kanaal en de bruggen. En inderdaad, ook toen werd er nog al eens gebakkeleid over reparaties en vernieuwingen.

In augustus 1906 waren 2 bruggen in slechte staat en de vraag ontstond of ze gerepareerd of vernieuwd zouden moeten worden. Herstellen kostte per brug f 2.000,--, een nieuwe f 4.000,--. Met het oog op de hangende plannen in zake verbetering van het kanaal stelde B en W van Eindhoven reparatie van de bruggen voor.

De verbetering van het kanaal was nodig omdat men een anderdaagse beurtvaart op Rotterdam wilde gaan invoeren. Waarom deze verbetering zo nodig was, blijkt uit een briefwisseling in de Meierijse Courant van oktober en november 1905;

Nadat het rijk de heffing van sluisgelden aan Eindhoven ontnam, wat voorheen een behoorlijke bron van inkomsten was, was de gemeente niet meer in staat het kanaal naar behoren te onderhouden en raakte zodoende in slechte toestand. Dit kwam omdat het kanaal niet was berekend op stoomboten, voorheen werden ze uitsluitend met paard en mankracht voortbewogen, door de krachtige golfslag die de stoomboten veroorzaakten werden de onbeschoeide kanaaloevers afgeslagen, waardoor ze steeds meer invielen en hierdoor ontstonden ondiepten. Er werd wel gebaggerd, maar dit was geen echte oplossing. De gem. secretaris v.d. Vorst had een mogelijkheid bedacht weer inkomsten uit het kanaal te verkrijgen, n.l. door het heffen van tonnengeld. Daarom stimuleerde hij de oprichting van een stoombootonderneming. Deze zou moeten varen tussen Eindhoven en Rotterdam, hiervoor waren dan wel enige herzieningen nodig van bepalingen in het politiereglement op het kanaal.

Schepen met te veel diepgang en breedte mochten niet meer worden toegelaten, dus alleen maar schepen die voor dit kanaal gebouwd waren, zoals de maatschappij die tussen Eindhoven en Amsterdam voer, ze in dienst had.

De stoombootrederij v.d. Schuijt die vóór 1901 een geregelde dienst Eindhoven-Rotterdam door het Eindhovens kanaal had, maar nu met de tramwegmaatschappij "de Meijereij" samenwerkte en een

betere verbinding Eindhoven-Dordrecht-Rotterdam had, zou oprichting van een nieuwe stoombootonderneming (naar werd beweerd) willen tegenhouden.

Om te laten zien dat het kanaal in een slechte staat verkeerde en het dus niet interessant was een nieuwe beurtvaart op te richten, liet de firma v.d. Schuijt een vracht vervoeren van Rotterdam naar Eindhoven van 550 vaten katoenzaadolie. Ze deed dit op de stoomboot "Noord-Brabant" waarvan bekend was, zo zei de tegenpartij, dat hij te groot was voor het Eindhovens kanaal. De firma had ook nog boten in de vaart die speciaal voor het Eindhovens kanaal waren gebouwd, maar die zouden deze partij niet kunnen laden.

De heer v.d. Vorst beweerde dat algemeen werd verteld dat dit als proefvaart moest gelden om te laten zien met welke lading het kanaal nog te bevaren was. Doch de firma v.d. Schuijt zei zulke proefvaarten niet nodig te hebben, omdat zij de misères van het kanaal toch wel kenden.

Het lag voor de hand dat dit schip vastliep, een deel van de lading moest worden overgeladen en de sluiswachter bij de keersluis werd verzocht het water op te houden, waardoor het weer vlot kwam. De waterstand was belangrijk; voor geladen schepen was het bij lage waterstand bezwaarlijk in of uit te varen terwijl lege boten juist laag water wilden, anders konden ze niet goed onder de bruggen door. Via ingezonden stukken in de krant vlogen de verwijten en beschuldigingen over en weer.

Stoombootrederij v.d. Schuijt zei dat een nieuwe stoombootlijn niet lonend zou zijn, maar gaf wel toe dat ze de oprichting hiervan niet gaarne zou zien.

We zien dus dat problemen rond het kanaal niet alleen van deze tijd zijn. Laten we hopen dat de bruggen in hun karakteristieke vorm voor Mierlo behouden zullen blijven.

Annie Berkers-Romonesco.

Helena

In een klein berichtje in de Zuidwillemsvaart, 1 onder de kolom Provinciale berichten, las ik dat er op zaterdagmorgen een schip was gezonken, geladen met turf boven sluis 8, in de gemeente van Mierlo.

De opvarenden konden zich nog zo stond er geschreven "in tijds redden" datum 1-10-1895.

Enige maanden nadien kwam ik weer een berichtje tegen, dat er door de Burgemeester van Mierlo een openbare verkoop werd gehouden van gesloopte delen, afkomstig van het onder Mierlo gezonken schip op 2 26-9-1895 in verbreding boven sluis 8.

De Burgemeester van Mierlo,

zal op *Maandag den 16 December 1895* des voormiddags ten 10 uur, krachtens art. 5 Kon. Besl van 23 Juli 1885 (*Stabl* no. 151), ten Raadhuize der gemeente Mierlo in het openbaar & contant, zonder berand aan den meestbiedenden verkoopen:

DE GESLOOPTE DEELEN

van een in de Zuid-Willemsvaart gezonken Vaartuig, bestaande in een Mast, een Pomp met Zuiger, een Roer en een partij Wrakhout grootendeels met blikijzer, benevens pl. m. 5 M² Straatmest; een en ander liggende op den rechter-kanaaldijk der Zuid-Willemsvaart tusschen de Hectometer palen 84/10 en 84/30, onder de gemeente Mierlo.

Met deze gegevens ben ik toen naar het archief gaan kijken, en jawel hoor daar lag ook nog het een en ander 3

Een proces-verbaal van de verkoop en het hele gedoe om het opgebrachte geld bij de juiste instantie zien te krijgen, oftewel bureaucratie.

Er staat in het proces geschreven dat: op heden den 10-12-1895 in de voormiddag omstreeks 10 uur door de ondergetekende Michael Norbertus Panken als burgemeester van en wonende te Mierlo, en in tegenwoordigheid van 2 aan mij burgemeester bekende getuigen.

Als gevolg van een opdracht van de Heer Ingenieur van de Waterstaat in het Oostelijk Arrondissement van N.Br. d.d. 30-11-1893 volgens een schrijven nr. 850 krachtens een wet van 23-7-1885 art. 5 (staatsblad nr. 151).

Tenbehoeven van het Rijk overgegaan moet worden tot de openbare verkoop, die moet geschieden volgens de plaatselijke gebruiken.

Van de gesloopte delen die afkomstig zijn van het op 26-9-1895 in de verbreding boven sluis 8 in de Zuid-W.Vaart onder de gemeente van Mierlo gezonken vaartuig genaamd "Helena". De onderdelen bestaan uit:

Een mast een pomp met zuiger een roer en een partij wrakhout, grotendeels met blikijzer en plusminus 5 kubieke meters straatmest, het ligt er zoals het is opgeslagen op de rechterkanaaldijk van de Z.W.Vaart tussen de Hectometerpalen 84/10 en 84/30.

Volgens het eerste art. uit dat proces zal deze verkoop geschieden bij inzet en opbod aan de hoogste bieder, tegen contante betaling.

Art. 2 De zegel en registratierechten vallende op de verkoop zullen door de koper moeten gedragen worden.

Art. 3 De koper zal gehouden worden zijn koop te kennen, zodat hij het getal of kwaliteit van het gekochte, mocht dit later aan zijn of haar mening niet beantwoorden geen verhaal op de verkoper of het Rijk kan maken.

Art. 4 Zoodadelijk na afloop van deze verkoop blijft het verkochte ten laste van de kopers, die verplicht zijn het voor hun eigen rekening te ontruimen vóór 1-1-1896.

Art. 5 En alle geschillen die ontstaan van en betrekking hebbende op deze verkoop zullen door de verkoper worden beslist, waarin zich eenieder zal behoren te onderwerpen.

De afhange zich vergissende, wordt zijn vrij verhaal voor behouden, op welke voorwaarden worden ten berde gebracht.

Of het verder druk op de openbare verkoping was heb ik niet na kunnen gaan, omdat daarover niets vermeld stond. Wel dat het als een geheel verkocht werd in een koop en wel door Jan Willem Janssen van beroep sluiswachter wonende tot Mierlo, voor de somme van 5,25 en zoals er bij staat zegge f 5,25. De burgemeester als verkoper verklaart hierbij de verkoping van de gemelde goederen aan de hoogste bieder of koper te gunnen, die op zijn beurt verklaart dezelfde daarvoor aan te nemen.

Aldus deze openbare verkoop gedaan en gesloten op het raadhuis van de gem. Mierlo, in tegenwoordigheid van Johannes van Veldhoven, Wethouder en Jan Mathijs Lenssen, Veldwachter beiden wonende te Mierlo, als getuigen, welke deze akte met mij

Burgemeester en den koper hebben ondertekend, alles onmiddellijk na gedane voorlezing.

get: Koper	de getuigen	get: De Burgemeester
J.W. Janssen	J.v.Veldhoven	Verkoper
	J.M.Lenssen	get: M.N. Panken

Geregistreerd werd het bij de ontvanger te Helmond op 16-12-1895 in deel 33 folio 75 recto vak 3, in een blad en geen renvooi daar voor ontvangen voor recht f 0,30 De ontvanger get: van Lis.

Om het bedrag van de opbrengst uit de openbare verkoop te verantwoorden schrijft de burger vader het volgende aan de rijkswaterstaat te 's Hertogenbosch ook op 16-12-1895: Naar aanleiding van het proces-verbaal over de gesloopte delen etc. afkomstig van en uit het op 26-9- jl. in de Z.W.vaart onder deze gemeente gezonken vaartuig, heb ik U te berichten dat de verkoop van die goederen door mij heden heeft plaats gevonden.

Ter voldoening neem ik de vrijheid Uwe inliggende over te maken de zuivere opbrengst van die verkoop, belopende 2,65. De verkoop heeft in 't geheel opgebracht f 5,23 af wegens de door mij gemaakte kosten van Publiciteit aan Couranten en aflezen f 2,65, zodat het hierbijgaand bedrag overblijft van f 2,60. Verder deelt hij mede, dat deze gelden door mij gestort moesten worden ten Kantore van de Hr. ontvanger der Registratie te Helmond, doch aangezien deze Heer bezwaar ziet dit geld te innen, heb ik mij genoodzaakt gezien Uwe hetzelfde over te maken. Mocht het U alsnog voorkomen, dat de Heer Ontvanger te Helmond ze behoort te ontvangen, zal het mij zeer aangenaam wezen van U spoedig te vernemen, krachtens welk wetsart. U deze gelden kan innen, of eindelijk op welke wijze de gelden binnen twee maal 24 uur moet verantwoorden.

Al zeer snel komt er een antwoord op zijn schrijven en wel op 17-12 wordt de brief te 's-Hertogenbosch gedagtekend, die gericht is aan de Burgemeester der gemeente van Mierlo.

In antwoord op Uw schrijven, bericht de ingenieur van het Oosterlijk Arrondissement W.G. de Jong van Beek en Donk.

Volgen een aanschrijving van de Hr. Commissaris der Koningin in M.Dr. aan de Heren burgemeesters d.d. 22-4-1886 (Prov.Bijblad nr. 26 van 1886) gegrond op een schrijven van den Hr. Minister van Waterstaat, handel en Nijverheid d.d. 19-4-1886, no. 19, de opbrengst van de verkoop van een gezonken vaartuig in 's Rijks schatkist, dat bij den betrokken betaalmeeester moet worden gestort. Onder terugzending van het mij toegezonden geldbedrag heb ik U te raden alsnog aan die aanschrijving gevolg te geven.

Vervolgens attendeer ik U nog op den inhoud van het Provinciaal Bijblad no. 58 van 1886, betreffende de verkoop "Wrakken".

Get: W. de Jong van Beek en Donk.

Met deze verwijzing is de Hr. Panken dus verplicht om het gehele verhaal weer te deponeren aan de Algemene rekenkamer bij de desbetreffende ministeria te 's-Gravenhage dit alles voor de verantwoording van f 2,60, en zo schrijft hij dus.

Rekening en verantwoording aan de Algemene Rekenkamer, van Michael Norbertus Panken Burgemeester de Gem.Mierlo.

Opbrengst van de gesloopte delen van het gezonken vaartuig blijktens de hierbijgaande afschrift der akte van openbare verkoop van f 5,25

De nota van Jos Leloup te Helmond uitgever van de "Z.W.Vaart" Helmondse Courant wegens het plaatsen van een advertentie f 2,--.

Nota van J.M. Lenssen te Mierlo aflezer van bekendmakingen en aanplakker omtrent de bewuste verkoop f 0,60.

Wegens porto aan Jos Leloup voornoemd f 0,05.

Totaal f 2,65 bedraagt aldus de zuivere opbrengst f 2,60, in overeenstemming met de hierbij overlegde kwitantie van storting bij de Hr. Rijksbetaalmeester in den Bosch.

Tevens worden hierbij overlegd: bij de voormelde nota's een afschrift van het proces-verbaal wegens de overgave van gesloopte delen, en met een begeleidend schrijven van de Hr. Ing. van de Rijkswaterstaat Oost van N.Br. van 30-11-1895 no. 850.

Aldus naar waarheid opgemaakt enz. get. M.N. Panken. De brief van 30-11-1895 no. 850 heb ik niet kunnen achterhalen, doch die zal de gang van zaken beschrijven i.v.m. de openbare verkoop.

Verder krijgt de Hr. Panken een antwoord op zijn schrijven op 20-1-1896, zo vermeldt de Rekenkamer: Gezien de in margine bedoelde rekening en verantwoording van den Hr. M.N. Panken.

In aanmerking nemende, ten 1e dat de rekening in simplo, in plaats van in triplo is ingezonden. 2e dat zij behoort te worden gestaafd door de oorspronkelijke bewijsaftrekken en derhalve het afschrift van het proces-verbaal van verkoop en dat van overgave en overname moeten worden vervangen door de processen-verbaal in originali.

En heeft goedgevonden en verstaan dat den redant, onder terugzending der rekening met bijlagen, die stukken te voorzien van nog twee exemplaren der rekening van voornoemde oorspronkelijke processen-verbaal, weder aan de kamer te doen toekomen voor de 5e-2-1896.

Ook een afschrift dezer te zenden aan de Hr. Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, get: de Secretaris.

Weer moeten de Secretaris en Burgemeester van Mierlo in de pen klimmen om hun doel de f 2,60 tot een goed einde te brengen, dat wordt gedaan op 24-1-1896 ontvangen onder no. 91 bij de algemene rekenkamer in den Haag, die dan op 6-2-1896 terug schrijven: De algemene Rekenkamer, de voorstaande rekening en verantwoording met de daartoe behorende bescheiden onderzocht hebbende; gelet op de beschikking van 20-1 en de brief van rendant d.d. 24-1, gehoord het rapport van de leden der eerste Tafel.

Heeft men goedgevonden om de rekening te sluiten als volgt, de ontvang wordt aangenomen tot f 5,25 de uitgaaf wordt vastgesteld en geleden

tot eene gelijke som van	f 5,25
Zodat de rekening wordt gesteld op	<u>Quitte</u>

Gedaan in de vergadering de Algemene-rekenkamer van heden.

get: Le Bron J.L. Becking, ter ordinatie van de kamer get: v. Reenen.

Zou er na deze kleine 100 jaar veel veranderd zijn in de gang van zaken bij het ambtelijk apparaat?

noot 1 Zuidwillems-vaart, uitgever J. Le Loup veestr. b5 Helmond, d.d. 1-10-1895, onder Provinciale berichten. Gem.Archiefdienst Helmond.

noot 2 G.A.H. idem als hierboven, d.d. 14-12-1895 blad 3.

noot 3 Gemeente archief Mierlo, nieuw inv. 225.

Openstelling Gemeentelijk Archief.

Het archief van de gemeente Mierlo is te raadplegen tijdens kantooruren op de volgende dagen:

9 maart 1988
6 april 1988
18 mei 1988
15 juni 1988 (onder voorbehoud)

Het verdient aanbeveling om vóóraf te informeren bij het gemeentehuis, tel. 61341 of de archivaris aanwezig zal zijn.

Om teleurstelling bij "overbevolking" te voorkomen kunt U zich dan melden bij de telefoniste van het gemeentehuis zodat de archivaris 's morgens bij binnenkomst een overzicht krijgt van de te verwachten bezoekers.

De mogelijkheid om afzonderlijke archiefstukken te raadplegen bestaat op het streekarchivariaat te Deurne.

U kunt hier stukken opvragen die tijdens de veel ruimere openstelling kunnen worden ingezien. Telefonische inlichtingen kunt U verkrijgen bij een der archivarissen van het streekarchivariaat te Deurne onder nr. 04930 - 87205.

Roode Loop in Mierlo.

Uit diverse bronnen hebben wij kunnen vernemen dat er in Mierlo eens de pest heeft geheerst.

Om hier meer van te weten zullen we ons moeten verdiepen in lectuur van Aug. Sassen en anderen.

Bij archiefonderzoek in de parochie van de H. Lucia te Mierlo heb ik toch nog enige interessante wetenswaardigheden voor U verzameld.

Hieruit de volgende notities:

Zo weten wij dat er in het jaar 1779 "Roode loop" of pest in Mierlo was.

Alhoewel men al enige tijd gehoord had dat de "loop" tot Astén, Someren, Vlierden en in de stad Weert was.

Zo wist men nog niet dat er hier waren die aan een "sterker afgang saten".

Als eerste slachtoffer heb ik ene Piet van der Einden op Bekelaar achterhaald. Ook lagen daar nog 2 kinderen in bed.

Vervolgens is er een melding op "de Looshoek" het huidige Loeswijk.

Een dag later (24-9-1779) is de ziekte ook op het "Hout" in de Bemdstraat. Het slachtoffer, Daniël van Heurick, zegt dat hij de ziekte op "Deurse Merck" heeft opgelopen.

Enkele dagen later is er sprake van 19 besmette huizen in Looshoek.

Bekelaar 7 huizen

Merckstraat 24 huizen

In het dorp 10 huizen

op het Hout 5 huizen

op het Broek 2 huizen

op Stippekolck 2 huizen en

op Berenbroek 1 huis.

Zo kunnen we lezen dat er in 15 dagen al 66 bedieningen zijn gedaan waarvan er 52 overleden. Op de 15e oktober waren er 160 besmettingen in 74 huizen. Dat de ziekte zeer ernstig was is duidelijk. Er waren vele zieken die al de 2e of 3e dag overleden. Gelukkig kwam er beter weer dan ze de laatste weken hadden. Sinds de wind veranderde in een noord-westlijke richting ging de ziekte niet meer voort.

Om de ziekte enigszins te verdragen en soms te herstellen, probeerde men allerlei middeltjes. Sommigen dronken koude botermelk, maar ook hier stierven er aanstonds van.

Als geneeskundige kwam dokter Guljé uit Helmond naar Mierlo. Als financiële tegemoetkoming mocht hij per bezoek aan Mierlo 5 guldens ontvangen.

Ook Dr. Guljé en een latere assistent dr. Grooten Akker konden weinigen helpen en nog minder genezen.

Als gevolg gingen de mensen van alles proberen zoals bijv. het volgende:

"daer naer quam hier eenen schoenmaker van Eindhoven met naeme "Anton" eene Fransman van natie. En diese alle, die daer mede besmet waren, wilde genesen door dese middel te weten":

Eerst de zieke gekookt lopend water laten drinken en een half uur daarna een vers ei, gewonden in grauw papier. Dit papier vooraf doppen in fransen brandewijn. Het ei in betreffende papier gewonden, onder de as van het vuur hard laten braden.

Dab twee sneetjes wit brood, hard geheerst. Dit witte brood van deeg aan beide zijden druppen met witte boomolie. Vervolgens laten we de zieken het ei met het geharst en met olie gedrupt witte brood op eten. Weer een half uur later moet de zieken een hem gegeven "Roomeke" fransen brandewijn met veel witte suiker er in, opdrinken.

Advies was, om de dag na de dag dat men dit had ingenomen geen "duijvel" te gebruiken maar witte spijzen.

Als men de "Eindhovense Fransman" moest geloven, zou hierdoor iedereen genezen.

"Maer den uijtval was heel Contravie soo dat men daer oock van af sag. Want sij oock meest stirven".

Om toch enigszins verantwoord te handelen en enigszins controle op de epidemie te hebben werd het volgende op de preekstoel afgeroepen.

- 1 Zo spoedig mogelijk de pastoor verwittigen.
- 2 Na 4 uur 's middags zouden er geen bedieningen meer plaatsvinden. Want wie tot de avond kon wachten, kon ook tot de andere dag wachten. Voor andere ziekten waren ook andere regels.
- 3 Men moest zich "wachten" van het eten van kool, in het bijzonder witte kool, en noten. Van zuur brood en bijzonder van brood dat gebakken was van koren dat "geschoeten" was.
- 4 Zodra men wist dat men besmet was direkt de burens waarschuwen. En niet zoals ook gebruikelijk "verborgen" houden.
- 5 Zij die besmet waren mochten geen kerk bezoeken. Indien 10 tot 12 dagen later, mits het huis geschrobt en de "dingen" gewassen waren, was kerkbezoek wel toegestaan.
- 6 De huizen en de zieken moet men zo veel mogelijk zuiver en rein houden, om uitbreiding te voorkomen.
- 7 De "afgang" moest 100 stappen van het huis in een diepe put, daartoe gemaakt, worden gedaan en altijd met aarden worden afgedekt. Dit om alle besmettelijkheid te voorkomen.
- 8 Men moest erop letten dat de kisten voor de doden niet publiek werden gemaakt. De lijken op de karren moesten bedekt en verborgen zijn.

Men mocht niets doen waarvan men kon schrikken of kon huiveren.

- 9 Bovenstaande omdat bij ondervinding is gebleken hoe schadelijk het "verschieten" onder deze droevige omstandigheden is.
- 10 De graven op het kerkhof moeten 5 boet diep zijn. Alle overledenen moeten bij elkaar worden begraven om besmetting van het volk zoveel mogelijk te voorkomen.
- 11 De pastoor zal geen lijkdienst doen zolang de ziekte voortduurt, daar er 5, 6 à 7 lijken op een dag zijn. Wel zal hij later de lijkdienst doen. Wel moesten de overledenen 24 uren boven aarde staan. 14-11 jl. is Dr. Kopman uit Den Bosch de zieken komen opnemen. Volgens de lijst van de secretaris waren er 215 zieken.
- 12 Als het te vrezen is dat er enige vrouwen in ene haaglijke staat bevinden, waaraan deze ziekte zeer schadelijk is. Is hun verzocht en opgedragen dat allen die de ziekte hebben, er goed op moesten letten en neerstichtelijk toezien of er in de afgang met "verlos" niets werd gevonden dat leefde of scheen te leven.
 Als dit wel het geval is, dit onherroepelijk zelf te dopen. Bij onzekerheid of twijfel zelf op voorwaarde te dopen. Dit om de ziel te reden. De pastoor had gehoord dat ene man waarvan de vrouw aan de loop lag, hij zelf, zonder te dopen de vrucht in de aarde had gestoken. Dit, daar de vrucht toch groter was als een hand.

Van 1 oktober tot 23 oktober waren er aan de loop 68 en in totaal 75 mensen overleden.

In 21 dagen waren er 68 bedieningen en in totaal 81. In 1 week zijn er 36 begravingen.

Gelovigen welke in Helmond naar de Kerk wilden gaan werd verboden dit te doen.

Zonder vergunning mocht er niemand van Mierlo naar Eindhoven gaan.

Niemand mocht de 1e 2 maanden naar de Peel om klot te halen. Dit op straffe van inbeslagname van paard en kar.

Ook in Nuenen mocht niemand in de kerk komen.

Op 17 oktober wordt er "geretelvaart" om voor de zieken Kamelensoep te koken op kosten van de gemeenten.

Doch is ook gebleken dat de ziekte in het algemeen voortging in huizen waar men niet al te rein en zuiver was.

De ziekte zoals boven omschreven werd door de Dokters genoemd "den rotten loop" en ging meestal vergezeld van koorts ofte galkoorts.

Volgens de pastoor zijn er in Mierlo 114 grote en kleine mensen aan overleden.

In Asten 260, in Someren 190, Lierop 42, Heeze 40, Helmond 19, Geldrop 17, Bakel 60, Nuenen 10, Stiphout 2, Tongerle 3, Lieshout 1, Vlierden 19 en de stad Weert omtrent de 300.

Bron: P.A.M. 26 - 146 e.v.

Voor meer informatie: M. Weijs

Lijndje 36

04927-62758

Kontaktpersoon van de
werkgroep Geschiedenis.

St. Lebuiniskerk van Deventer.

Op 12 mei 1559 werd de St. Lebuiniskerk door Paus Paulus IV verheven tot kathedraal, hierdoor werd het nodig een bisschop te benoemen. Deze werd niet zoals wij zouden veronderstellen benoemd door de Paus, maar door de koning van Spanje.

De eerste bisschop van Deventer werd Johannes Mahusius uit Vlaanderen. Door tegenwerking van het kapittel en het stadsbestuur is er van bisschoppelijke macht niet veel terecht gekomen. Hij stierf in 1570 en werd in Oudenaerde begraven.

Tot zijn opvolger werd benoemd Aegidius de Monte en weer was het mis, zo sterk zelfs dat de Hertog van Alva de wereldlijke macht moest verplichten om bij zijn intrede aanwezig te zijn.

De Monte stierf op 26 mei 1577 en werd op 29 mei met grote statie in de bisschoppelijke grafkelder bijgezet.

Omdat Deventer in datzelfde jaar door de Staten van Holland werd veroverd kon geen nieuwe bisschop worden benoemd.

Deventer werd in 1587 door de spanjaarden heroverd en er kon weer een bisschop worden benoemd.

Het werd de vroegere bisschop van Haarlem:

Godefridus van Mierlo, op dat moment Wijbisschop in Munster. Zoals zijn naam al doet vermoeden, werd hij geboren in Mierlo op 2 februari 1518. Zijn benoeming had zeker te maken met zijn uitgesproken pro spaanse houding.

Tot het werkelijk uitoefenen van zijn ambt is het echter niet gekomen, omdat hij in de maand van zijn wijding slachtoffer werd van de pestepedimie die Deventer teisterde.

Godfried werd bijgezet in de bisschoppelijke grafkelder van de St. Lebuiniskerk.

Doordat prins Maurits in 1591 de stad wederom veroverde, raakte de geschiedenis van de grafkelder in vergetelheid.

Door eeuwenlange verhoging van het maaiveld rond de kerk werd het in verband met wateroverlast nodig de vloer van de kerk ook op een hoger peil te brengen, hetgeen in 1841 gebeurde.

Tijdens deze werkzaamheden werd de grafkelder ontdekt waarin zich 2 lijken bevonden met 2 houten kromstaven, wat aantoonde dat het om 2 bisschoppen ging, nl.: de Monte en Godefridus van Mierlo.

Een overleden bisschop kreeg een houten staf mee in zijn graf als teken van zijn bisschoppelijke waardigheid. De echte bisschopsstaf werd nl. overgedragen aan zijn opvolger.

Wederom werd de begraafplaats vergeten.

Tijdens opgravingen in maart 1985 werd voor de tweede maal de kelder ontdekt. Om te voorkomen dat de grafkelder weer vergeten zou worden, werd boven de ingang een steen gelegd met het opschrift:

Ingang bisschoppelijke grafkelder, gevonden 1841 en 1985.

Hans Berkers.

Schenkeningen

In de afgelopen 3 jaar heeft de Heemkundekring Myerle van de volgende personen en instanties ontvangen:

Mevr. van Oers-Seijkens	: familie-bescheiden
Mevr. S. Slegers	: boeken over de geschiedenis van Mierlo (van Emstede)
Hr. Vialle	: kaarten-legkast
W. Weijmans jr.	: vaandel van de voormalige Mierlose Wielrijdersvereniging
C. Panken	: Boeken over Mierlo/Heemschut/Helmonds Heem
R. van der Weij	: 2 boeken
P. van den Berk	: kaart van Hendrick Verhees
Gemeente Mierlo	: boek G. van der Vleuten
H. van der Vleuten	: boeken
F. Damen	: boekjes over Mierlo
Mevr. Schröder-van Vucht	: 15 boeken over de Helmondse fam. van Hoeck
Mevr. L. Bos	: munt (1/4 Stuber)
L. Lenssen	: kaartenbakken

Mochten er nog mensen zijn die bijv. oude akten, familie-bescheiden, bidprentjes, foto's enz. willen schenken, dan houdt de HKM zich van harte aanbevolen.

Henk Simons.

Vrijheid van godsdienst

Aanleiding tot dit verhaal vormen een tweetal akten, die werden aangetroffen in het archief van de familie van Scherpenzeel-Heusch welke zich bevindt in het Rijksarchief Limburg in Maastricht. Het verhaal speelt zich af in 1735. In dat jaar spant Barbare van Scherpenzeel-Heusch, Vrouwe van Mierlo, een proces aan tegen drossaard Pieter de Cort, dit omdat hij niet was opgetreden tegen de pastoor van Mierlo. In die tijd, eind 17e en begin 18e eeuw, werd er in onze streek door de lokale (katholieke) overheid alles aan gedaan om de plakaten (wetten) van de (protestantse) regering tegen de katholieken niet ten uitvoer te brengen. Voor deze verdraagzaamheid lieten toonaangevende lieden zoals o.a. de schout en drossaard zich gewoonlijk gaarne betalen. Tegen een recognitie (geldelijke vergoeding) kon bijna elk plakkaat buiten werking worden gesteld. Zo konden, door het offeren van recognities, in de dorpen voor honderden gelovigen katholieken erediensten worden gehouden. Ook werden particuliere woningen en andere gebouwen tot roomskatholieke kerken ingericht en werden priesters in dorpen en steden op ruime schaal gedoogd onder het oogluikend toezicht van de justitie (drossaard). Wanneer we rekening houden met bovenstaande feiten, dan laten de volgende twee akten zich beter interpreteren.

Eerste akte.

In de akte van Vrouwe Barbara staat het volgende:
Op 20 oktober 1734 verneemt Barbara van Scherpenzeel-Heusch dat het Officie Fiscaal (Openbaar Ministerie) van Brabant door een deurwaarder pastoor Adeodatus van Eck heeft laten bekeuren.

De reden was dat de pastoor sinds "jaer en dagh den Roomschen Dienst soude hebben gedaan in de herreberge (houten huijse) van Hendrik Raaijmaakers op 't Hout".

Dit was strijdig met een besluit van 19 juli 1730, waarin het de pastoor verboden werd om buiten het "kerkenhuijs" (schuurkerk) van Mierlo de mis te lezen.

Vrouwe Barbara roept nu de drossaard van Mierlo, Pieter de Cort, ter verantwoording. De drossaard had zich volgens haar moeten houden aan de overeenkomst, welke Vrouwe Barbara op 11 mei 1707, bij zijn aanstelling als drossaard, met hem had gesloten en waarbij de drossaard zich verplichtte "alle mijne geregtigheid voor te staan".

Vrouwe Barbara verlangde van hem dat hij zich aan deze overeenkomst hield en dat hij haar alles tijdig zou melden. Verder moest hij er voor zorgen dat de Heer Fiscael (Openbaar Aanklager) uit haar Heerlijkheid zou blijven en hij moest haar vrijwaren van peene (straf) en boete volgens de plakATEN, welke waren uitgevaardigd door de Staten Generaal.

De akte is gedateerd op 21 januari 1735.

Tweede akte.

De tweede akte van de zelfde datum vormt het verweerschrift van de drossaard. Hij stelt dat, volgens de overeenkomst van 19 juli 1730, een pastoor alleen de Dienst mocht doen in de plaats en de kerk waar hij was toegelaten. De pastoor van Mierlo was toegelaten in Mierlo en vervolgens ook in de "gemeente". Dus, zo meende de drossaard, vond hij niet dat het doen van "Den Dienst ten huijse en herreberge van Hendrik Raaijmakers op 't Hout, gehoorende onder Mierlo" strijdig was met deze overeenkomst.

Toen de Drossaard echter in "Udenroode" was, had hij vernomen dat "het doen van den Roomschen Dienst buiten het kerkenhuijs", stafbaar was.

Nu was de Meierij van Den Bosch verdeeld in 4 kwartieren en Mierlo behoorde tot het kwartier Peelland.

Aan het hoofd van een kwartier stond de kwartierschout. Die van Peelland woonde in St. Oedenrode, destijds de hoofdplaats van Peelland. Van tijd tot tijd riep de kwartierschout de vertegenwoordigers van de heerlijkheden en dorpen op ter vergadering. Zodoende kwam de drossaard in augustus 1734 in "Roode" te weten dat de pastoor van Mierlo in overtreding was. Dit feit had hij vervolgens meteen medegedeeld aan Vrouwe Barbara. Zij heeft hem daarna geantwoord, toen zij op een ochtend naar de kerk ging, dat de pastoor geen Dienst meer mocht doen op 't Hout. De drossaard heeft sedert die tijd niet meer gehoord dat dit gebeurd is. De drossaard meende dan ook dat hij zich aan zijn overeenkomst gehouden had. Verder stelt hij heel onderdanig dat hij in het vervolg de overeenkomst ten allen tijden zal naleven.

Tot zover het verweerschrift van de Drossaard.

De vraag rijst nu op waarom Vrouwe Barbara tegen de drossaard nu toch nog een proces aangespannen had. Nu was het zo dat een Heerlijkheid niet rechtstreeks onder het gezag stond van de Staten-Generaal en om die reden had de Heer (Vrouwe) er de rechterlijke- en bestuurlijke macht, voor zover die tenminste niet in strijd was met de wetten van de Staten-Generaal. Dit laatste was nu, door de overtreding van de pastoor, wel het geval. Door de komst van de Heer Fiscael voelde Barbara zich gepasseerd en bedreigd. Niet voor niets stelde Vrouwe Barbare in haar akte, dat de drossaard tot taak had om in het vervolg de Heer Fiscael buiten haar heerlijkheid te houden.

Zoals reeds gezegd werd het houden van katholieke erediensten soms oogluikend toegestaan door de justitie. Of er in dit geval ook recognitiegeden zijn betaald is niet bekend. Bij een minder aangename ontmoeting met de justitie moest de katholieke echter altijd klaar staan om zijn beurs te openen, vaak met forse bedragen. Niet voor niets stelt Barbara, als eerst verantwoordelijke, dat de drossaard haar moest vrijwaren van peene en boete.

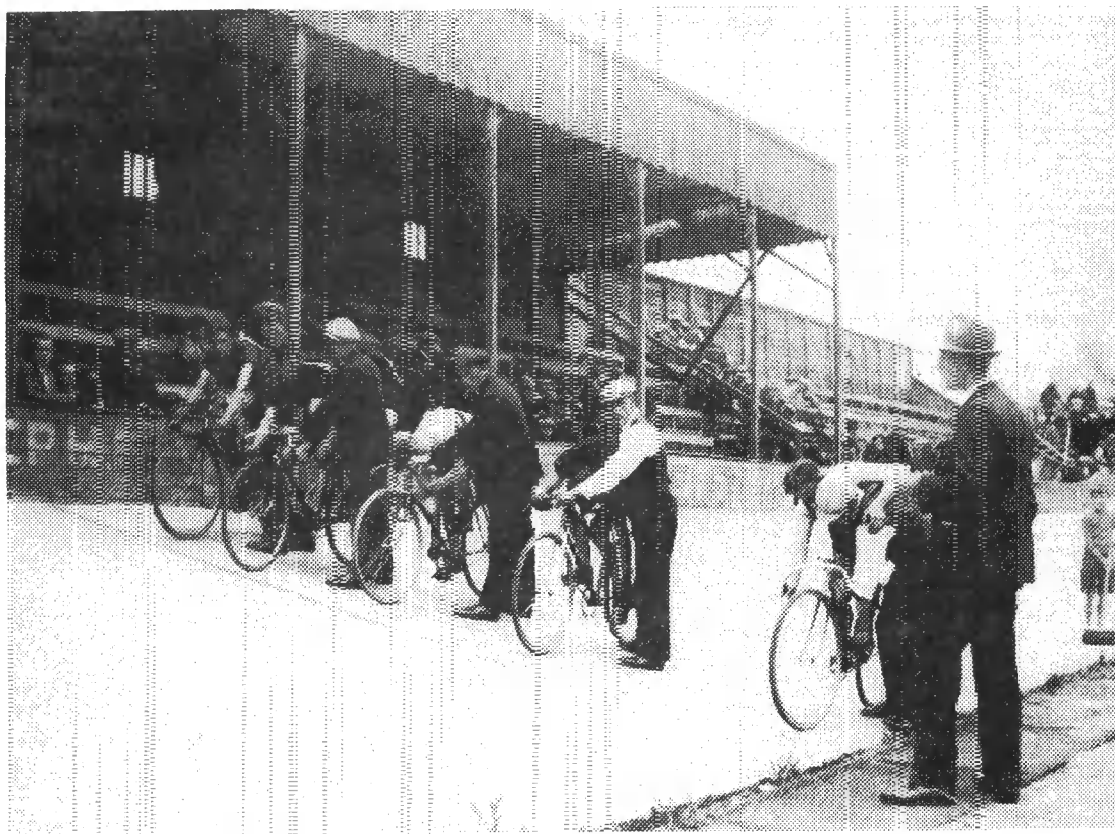
In 1731 mochten de priesters van de abdij van Tongerlo de parochies die zij bedienden blijven bedienen, mits zij zich hielden aan de bepalingen die voor seculiere geestelijken golden. Voor Mierlo was dat van grote betekenis, onze pastoor hoefde nu niet meer bang te zijn dat hij op bevel van de Staten-Generaal zijn functie neer moest leggen. Waarschijnlijk heeft onze pastoor hiervan gebruik gemaakt en is vervolgens ook de Dienst gaan doen op 't Hout.

Een mogelijke reactie op het verbieden van de Dienst op 't Hout in 1734 is het volgende voorval. In dat jaar beklagde n.l. de dominee van Mierlo zich bij het corpus over het feit dat enige jonge lieden zijn kerkdienst hadden gestoord door de klokken te luiden en met stenen tegen het kerkdak te gooien. Of het in dit proces nog tot een uitspraak gekomen is, is twijfelachtig, aangezien Vrouwe Barbara in 1735 overlijdt.

Henk Simons.

Bronnen:

- (1) Verwey, Gerlof: Geschiedenis van Nederland.
- (2) Archief familie van Scherpenzeel-Heusch in het RAL te Maastricht. Voorlopig inventaris nummer 722.
- (3) Bussel, H. van: Sprokkelingen uit Mierloos verleden.

Wie? wat? Waar? Oplossingen doorgeven aan het secretariaat.

Mierlo,

Beschrijving van ons dorp in het Aardrijkskundig woordenboek van A.J. van der Aa. 1840.
Uitgave 1846.

MIERLE(DE), riv. in de Meierij van 's Hertogenbosch, kw. Peelland, prov. Noord-Brabant, die haren oorsprong neemt uit drie adertjes, die, in de omstreek van Mierlo, uit de heide ontspringen; vervolgens stroomt zij noordwaarts, verdeelt zich bij Stiphout in twee armen, waarvan de eene oostwaarts vloeiende, zich te Rixtel in de Aa ontlast, en de andere, na twee uren oostwaarts gelopen te hebben, omstreeks het geh. Boerdonk, insgelijk in de rivier valt.

MIERLO, gem. in de Meierij van 's Hertogenbosch, kw. Peelland, prov. Noord-Brabant, Derde distr. arr. Eindhoven, kant. Helmond (7 k.d., 29 m. k., 4 s. d.); palende N.W. aan de gem. Stiphout, N.O. aan Helmond, O. aan Lierop, Z.W. aan Heeze en Geldrop, W. aan Nunen-Gerwen-en-Nederwetten.

Deze gem. bevat de voorm. afzonderlijke heerl. Mierlo, Broek en Hout. Men telt er 314 h., bewoond door 405 huisgez. uitmakende eene bevolking van 2070 inw. De landbouw is het voornaam bestaanmiddel der ingezetenen; eigenlijk gezegde fabrieken, behalve eene katoenbleekerij, een oliemolen, een korenmolen en eene brouwerij, bestaan hier niet, ofschoon er over de honderd wevers van linnen, katoenen en wollen stoffen worden gevonden, welke hier voor de fabrieken van Eindhoven en elders weven.

De grond is er over het algemeen schraal en zavelig, de wieden geven veel gras, doch het is op sommige plaatsen ongezonder voor het vee.

Hoezeer de ingezetenen van dez plaats zich vlijtig toeleggen op het bebouwen van heigronden, is er echter nog drie vijfde gedeelte onbebouwde grond voorhanden, om welke ter bebouwing te brengen, in de eerste plaats mest vereischt wordt, welke, wanneer de rivier de Aa tot Helmond bevaarbaar gemaakt werd, tot op een half uur van deze plaats kon aangevoerd worden. - Mierlo heeft vele schaarbosschen.

Als navolgingswaardig verdient hier gemeld te worden, dat men in het jaar 1801 over de bebouwd wordende heide, een lijnrechte weg naar Helmond heeft aangelegd. De Zuid Willemsvaart loopt door het oostelijke gedeelte dezer gem.

De inw., welke op 13 na alle R.K. zijn, onder welken 1500 Communikanten, maken eene par. uit, welke tot apost.vic.gen. van 's Hertogenbosch, dek. van Helmond, behoort. De Abdij van Tongerlo liet deze kerk, van welke zij begevingsregt had, sedert het jaar 1316 tot 1818 door eenen Kannunik bedienen; thans wordt de dienst door eenen Pastoor en eenen Kapelaan verrigt. Onder de Pastoors, welke hier vroeger gestaan hebben, verdienen melding Theodorus Verbaken, die er van 1606 - 1629 in bediening was, als wanneer hij tot Abt van Tongerlo benoemd werd, en Mattheas Guilliemi, eigenlijk Matthijs Willems, die er in 1655 kwam, en den 4 Augustus 1656 aldaar overleed, na zich als Schrijver van eenige werkjes, over kerkelijke geschiedenissen en geestelijke oefeningen, te hebben bekend gemaakt.

De 13 Herv., die hier woonen, behooren tot de gem. Nuenen-Mierlo-Gerwen-en-Wetten.

Men heeft in deze gem. eene school, welke gemiddeld door 180 leerlingen bezocht wordt.

Deze gem. maakt thans eene heers. uit, onder de naam van Mierlo-Hout-en-Bosch. Zie dat art. hieronder.

MIERLO, voorm. afzonderlijke heerl. in de Meierij van 's Hertogenbosch, kw Peelland, prov. Noord-Brabant, Derde distr., arr. Eindhoven, kant. Helmond; palende N.O. aan de voorn. afzonderlijke heerl. Hout, O. aan Lierop, Z. met eene punt aan de vrijheid Someren en de heerl. Sterksel, Z.W. aan de bar. van Heeze-enLeende en de heerl. Geldrop.

Deze heerl. bevatte het d. Mierlo, benevens de geh. Over-Aker, Doeswijk, Bekelaar, Markstraat, Goor, Looswijk, Klein-Vaerle, Berenbroek, Brandevoort en Hezeschoor.

Reeds in het jaar 1292 werd deze heerl. afgepaald. In 1312 vindt men, dat Hendrik, Heer van Mierlo, zijne vrije heerl. aan den Hertog van Brabant opgedragen, en van hem weder ter leen zou ontvangen hebben, hetgeen echter niet van het hoog gerecht te verstaan is, want eerst in het jaar 1397 werd het hoog gerecht van Mierlo, en het hoog en laag gerecht op de geh. Hout en Broek, aan Hendrik Dickbier van Mierlo verpand, welke verpanding in of omtrent het jaar 1626 weder werd afgelost; dan, bij verbaal accoord voor den Raad van Brabant, in 's Gravenhage den 16 December 1706 gesloten, is het hoog gerecht van Mierlo, en het hoog en laag gerecht op het Hout en Broek aan de Vrouwe van Mierlo afgestaan, en vervolgens door de Algemeene Staten erfelijk aan haar opgedragen. De Heer van Mierlo plagt daar vele geregtigheden uit te oefenen; onder anderen ook het regt van korweiden, in welks bezit hij, bij vonnis van den Raad van Brabant, van 25 Maart 1708, werd gehandhaafd.

Het d. Mierlo, voorheen wel eens Mierloe genoemd, en, in eenen oorspronkelijke brief van 1300, Mirlo geschreven, hoewel waarschijnlijk de eigenlijke naam Meerlo geweest is, ligt 2 u. O. van Eindhoven, 1 u. Z. W. van Helmond, bij het beekje de Mierle.

Dit dorp is niet fraai, dewijl de huizen er zeer verspreid liggen. Men heeft er een klein en onaanzienlijk raadhuis. Vele jaren na den vrede van Munster kregen de R.K. bij oogluiking eenige vrijheid, om de godsdienst uit te oefenen in eene zeer geringe en kleine schuur. In het jaar 1750 werd aan hun door de Algemeene Staten toegestaan dit kerkhuis te vernieuwen, en den 27 December van het volgende jaar kregen zij verlof die schuur te mogen opbouwen tot de grootte en gedaante der kerkehuizen van Nuenen en Geldrop. De oude parochiekerk, welke in het jaar 1496 volgebouwd is, erkent als patronesse de H. Maagd en Martelares Lucia. De R.K. zijn in het bezit en gebruik daarvan getreden den 8 September 1818. Deze kerk, welke een fraai en net gebouw en van eenen schoonen en spitsen toren, doch van geen orgel voorzien is, ligt omtrent $\frac{1}{4}$ uur van het dorp afgezonderd.

Behalve eene kapel, die eertijds op het gehucht den Hout stond, heeft Mierlo nog een gesticht van godsdienstige weldadigheid, het Apostelhuis genoemd, eertijds met eene kapel en eenen Priester, tot dienst en bijstand van twaalf oude mannen, die daarin onderhouden worden. Zie voorts het art. Apostelhuis. - Vroeger had men er ook een kasteel. Zie Mierlo (Kasteel van-).

Mierlo is de geboorteplaats van den Kardinaal Guillielmus van Enckevoirt, geb. in het jaar 1465, gestorven te Rome 19 Julij 1534 en van Godefridus van Mierlo, die den 11 Februarij 1570 tot tweeden Bisschop van Haarlem werd gewijd, en den 18 Julij 1587, als Bisschop van Deventer overleed, na ook nog Suffraan-Bisschop van Munster te zijn geweest. Er zijn hier twee jaarmarkten, als: de eerste, den tweeden Dinsdag in de vasten, en de tweede, op Dinsdag vóór St. Catrijn, op welke laatste de prijs van het spek voor Peelland bepaald wordt.

Mierlo, geh. in het Land-van-Ravestein, prov. Noord-Brabant, $1\frac{1}{2}$ u. O. van Veghel, gem. en 10 min. O. van Uden; met 24 h. en 130 inwoners.

Mierlo (huis van-). voorm. adell. h. te 's Gravenhage, in het Voorhout.

Sommigen meenen dat het door Vincent Cornelis van Mierop, Thesaurier van Karel V voor de Nederlanden, of wel door zijnen zoon Jacob, in 1593 te 's Gravenhage overleden, is gebouwd. Vervolgens is het in handen van de bekende familie van Aersen van Sommelsdijk overgegaan, doch omtrent het einde van de zeventiende eeuw werd het aangekocht, veel vergroot en versierd door Willem Bentink, Graaf van Portland, gunsteling van Willem III. De wapens van dien Graaf prijken dan ook nog lang in den voorgevel. Zijn achterkleinzoon, Graaf Bentink van Rhoon, was er nog op het einde der vorige eeuw eigenaar van, doch het werd door den Heer van Noordwijk, Baljuw van 's Gravenhage bewoond.

Het werd voorheen ook wel het Huis-van-Prins-Maurits genoemd, omdat deze het bewoonde, vóór het stadhouderlijke kwartier op het Binnenhof voltooid was.

Mierlo (Kasteel-van-), voorm. kast. in de Meierij van 's Hertogenbosch, wk. Peelland, prov. Noord-Brabant, Derde distr., arr. en 2 u. O. van Eindhoven, kant. en 1 u. Z.W. van Helmond, gem. en $\frac{1}{4}$ u. Z. van Mierlo. Het was een oud gebouw, van zware muren en dikke torens voorzien en met eene diepe gracht omgeven, doch is in het laatst der vorige eeuw, ingestort.

Mierloer-Hout (Het), geh. in de Meierij van 's Hertogenbosch, kw. Peelland, prov. Noord-Brabant. Zie Hout. Mierlo-Hout-en-Bosch, heerl. in de Meierij van 's Hertogenbosch, kw. Peelland, prov. Noord-Brabant, Derde distr., arr. Eindhoven, kant. Helmond.

Deze heerl., de zelfde grenzen, grootte enz. als de gem. Mierlo bevattende, zo verwijzen wij overigens derwaarts. Zij behoorde oudtijds aan de Ridders Dickbier, verviel achtereenvolgens op de huizen van Swaeff, van Boussies, van Rubempré en door verdrag op dat van Raas van Grevenbroek, van welke men in het midden van het koor der kerk de begraafplaatsen en grafschriften ziet. Thans wordt zij in eigendom bezeten door den Heer J.L. Baron van Scherpenzeel Heusch, te Roermonde.

Een wijze raad.

Indien Gij lang gezond wilt leven,
Vlied Gramschap, Droefheid; Zorg en Nijd!
Want die zijn' drift niet wil weerstreven,
Leeft stervende en sterft voor zijn' tijd.

Verzaad U nooit in middag-spijzen!
Uw Avondmaal zij haast gedaan!
Dit is de les der Waereldwijzen;
Natuur eischt weinig tot bestaan.

Drink nooit, verhit, te koele dranken!
Verwarm U, koud, nooit boven maat!
De onmatigheid maakt vele kranken;
Te veel verandering is kwaad.

Beweeg U veel! maar spaar uw krachten!
Slaap nimmer langer, dan 't behoort!
De hevigheid krenkt alle magten;
Te lange rust brengt ziekte voort.

Beteugel uw' genegenheden!
En ken U-zelfen! Houd de maat!
Volg uw' natuur! Gebruik uw' Reden!
Zo blijft Gij lang gezond in staat.

Gezondheid- en Levens-regelen uit: den Gezelligen.

Mierlo anno 1888

Mierlo, 6 maart 1888. Alhier had dezer dagen bij den kastelein J.M., nabij sluis 9, eene bekeuring plaats wegens verkoop van sterken drank. Bij genoemden hospes, die geene vergunning heeft voor dien verkoop, zat een Lieropsche landbouwer met een glaasje <klare> voor zich. De Heer Brigadier der Maréchaussée uit Helmond, kwan heel toevallig, en wel om een ander onderzoek, die kleine tapperij binnen en ziet een en ander.

De kasteleines van geen klein geruchtje "verveerd", pakt bij 't binnenkomen der politie zonder voorkennis van ons boertje heel parmantig het borreltje weg en doet het door den haard rinkelen. Zooals ik zeg, 't is er heel klein in 't vertrek. Geen wonder dan ook, dat den Heer Brigadier ook terstond eene flesch op de kast in 't oog viel. Deze te pakken, den inhoud te beproeven is 't werk van een oogenblik. Ze was gevuld met Schiedammer. Daarop ondervraagt de man der wet ons alles behalve op zijn gemak zijnd boertje, die hem in een ommezien van alles heeft ingelicht.

Ten einde alles behoorlijk op te noteeren, zet de Heer Br. zich aan tafel, het overtuigingsstuk de flesch, staat onder zijn bereik. Indien ZijnEd. gedacht heeft, die ter plaatse waar noodig te depooneren, dan heeft hij buiten de brutaliteit der dochter des huizes gerekend, want deze overvalt onverhoeds de gevaarlijke flesch en reikt ze in een ondeelbaar oogenblik achter den rug des schrijvers hare moeder toe, die door de flesch weer ten gronde te doemen een tweede gerinkel in het overigens stille vertrek te weeg brengt. De baas des huizes en zijn oudste zoon waren afwezig, waren dezen aanwezig geweest, dan was het vertrek zeker minder stil gewest.

Dat het proces verbaal door dit herhaald "rinkelen" minder rooskleurig voor belanghebbenden zal luiden, bevroedt iedereen enzeker niet te onrechte.

Bron: De Zuid Willemsvaart.